

UVODNIK

Pred vami je nova številka Jagod naše pastore. Kakor vam je znano, je to naše škofijsko glasilo, ki želi nas duhovnike in vsaj najožje župnikove sodelavce (organista, katehistinje, tajništvo ŽPS, vodtelje raznih skupin itd.) seznanjati s tekočimi pastoralnimi nalogami z namenom, da se vsi, tudi verni laiki, pridružijo dogajanju pastoralnega leta. Hkrati nas obvešča o raznih dogodkih in dogajanih v novomeški škofiji, pa tudi napoveduje pomembnejše dejavnosti na škofijski in dekanijški ravni.

Gotovo ste spremljali dogajanje v vesoljni in Cerкви na Slovenskem; lahko potrdim, da je bil mesec oktober bolj vroč kot običajno, ne samo podnebno, ampak tudi v Cerкви doma in po svetu.

Ljubljanska nadškofija je dobila novega nadškofa p. Staneta Zoreta, ki je obenem tudi metropolit naše metropolije. Tako so ustavljena ugibanja in razpravljanja o tej, še posebno za medije vroči temi. S tem v zvezi naj omenim, da bodo zaradi nadškofovega posvečenja, ki bo v nedeljo, 23. novembra, popoldne, verjetno v marsikateri dekaniji predstavljena dekanijška srečanja ŽPS. Naj še dodam, da se članom ŽPS prihodnje leto spomladi izteče mandat. Po župnijah bodo 1. marca 2015 volitve novih članov. Ker »druga kroga« ne bo, bodo novi člani imenovani že do bele nedelje 2015. O tem več v članku msgr. F. Dularja, ki je na škofijski ravni odgovoren za ŽPS.

Predsednik SŠK, naš škof msgr. Andrej Glavan, pa je ta mesec zastopal SŠK na sinodi v Rimu, ki je obravnavala zelo »vroča in aktualna« vprašanja o družini in zakonskem življenju. Z nekaterimi temami ste že seznanjeni. Kaj vse se je dogajalo za »kulisami«, kolikor sme in lahko pove, pa lahko preberete v intervjuju z našim škofom.

Vsem bralcem Božje besede (BB), tako duhovnikom kot laikom, priporočamo članek izpod peresa prof. TEOF. p. Kranjca »Ob napakah (liturgičnih) se učimo«, še posebno konec »Drobci spodbud za bralce BB«.

Pastoralno načrtovanje po župnijah se nadaljuje in je v sklepnih fazi. Žal so se nekateri šele sedaj prebudili iz zimskega spanja, ponekod se komaj ogrevajo, eni so pred kratkim začeli, nekaj župnij pa je že na cilju. Kakšni so rezultati in kako načrtovanje teče po posameznih dekanijah in župnijah, si sami preberite.

Bogu smo hvaležni tudi za dva nova bogoslovca, ki sta letos prestopila prag Bogoslovja in se nam predstavljata v tej številki Jagod. Naj omenim tudi pastore starejših – skupino upokojencev, ki je na novo oživela.

Nismo pa mogli mimo nekaterih gospodarskih dejavnosti (Gotenica, Ajbelj), ki imata močan simbolični pomen za Kočevsko, ki je bila dolga leta neke vrste slovenska »Sibirija«.

Na obzorju so daljši večeri, zato upam, da vam bo ostalo vsaj malo časa, da vzamete v roke tudi naše škofijsko glasilo.

Božidar Metelko, odgovorni urednik

V RIMU JE BILO BOGATO, ZANIMIVO IN TUDI NAPETO V RAZPRAVI

**Pogovor s škofom Andrejem Glavanom o izredni
škofovski sinodi o družini v Rimu**

Novomeški škof Andrej Glavan se je kot predsednik Slovenske škofovske konference in odgovorni škof za pastoralo družine v Sloveniji od 2. do 19. oktobra 2014 mudil v Rimu, sprva na zasedanju predsednikov evropskih škofovskih konferenc (CCEE), nato pa dva tedna na izredni škofovski sinodi o družini. Takoj po vrnitvi smo mu zastavili nekaj vprašanj.

G. škof, ravnokar ste se vrnili z izrednega zasedanja škofovske sinode v Rimu, kjer ste dva tedna premišljevali in se pogovarjali o družini. Če bi v nekaj besedah povzeli, kako se človek počuti

...

Težko je v nekaj besedah povzeti občutke in vtise. Največkrat mi pridejo na misel besede vesoljnost, svoboda misli in iskanje resnice o družini.

Povejte nam na kratko, kakšen je bil dnevni red?

Jutranje ure smo porabili za sv. mašo, molitev in zajtrk v hišah oz. zavodih, kjer smo stanovali. Sam sem skupaj s približno dvajsetimi škofi in kardinali stanoval v t.

i. duhovniški hiši na začetku Ulice sprave, tako rekoč na robu Vatikana. Zasedanja v dvorani Pavla VI. so se začela ob 9.00 z molitvijo dnevne molitvene ure (hore). Delo je teklo do 12.30 z vmesnim polurnim odmorom. Popoldansko delo smo začeli ob 16.30 in je trajalo do 19.00 brez odmora. V soboto, 11., in nedeljo, 12. oktobra, smo imeli prosto. Nekoliko drugačen urnik je bil tudi zadnje tri dni.

Papež je bil ves čas zraven in prvi ter drugi dan med odmorom – okrepcilom – je imel vsak priložnost, da ga pozdravi in z njim kratko spregovori. Sicer pa nas je pozdravljal v dvorani pred začetkom zasedanja. To je nov slog.

V preteklih tednih ste osebno doživeli vesoljnost katoliške Cerkve. Že na zasedanju CCEE ste bili navzoči škofje iz vse Evrope. Na sinodi pa so sodelovali škofje z vsega sveta (191). Poleg vas so bili kot strokovnjaki in opazovalci povabljeni tudi predstavniki drugih krščanskih veroizpovedi, laiški strokovnjaki in zakonski pari (skupaj okoli 60). Z njimi ste se srečevali tudi zunaj sinodalnih

zasedanj, pri mizi itd. Kakšne vtise ste imeli ob tej pestrosti? Ali vam je uspел dialog med vsemi temi kulturami?

Na CCEE smo bili samo Evropejci, zato je bilo bolj domače, ker nas je bilo manj. Edini, ki ni bil iz EZ, je bil jeruzalemski patriarh, po rodu Palestinec, ki je poročal o razmerah na Bližnjem vzhodu, o preganjanju kristjanov v Siriji in Iraku in o zapletenih razmerah v Izraelu oz. Palestini, saj je največ katoličanov med Arabci. On je tudi povabil CCEE, da bi bilo prihodnje plenarno zasedanje v Jeruzalemu, od 17. do 21. septembra, da bi tako dali neko podporo krščanski manjšini v Izraelu. Predlog smo odobrili in sprejeli.

Na sinodi je bilo vse bolj vesoljno. Na vseh zasedanjih v sinodalni dvorani je bil navzoč papež, kar je dalo dogajanju poseben pečat. Papež ni nikoli posegal v debato ali poročila. Tudi pestrost jezikov je bila neka posebnost in znamenje vesoljnosti. Govorilo in seveda prevajalo se je le štiri jezike: italijansko, angleško, francosko in špansko. Ker je bilo navzočih okrog 80 kardinalov – med njimi jih je bilo 60 iz kongregacij in rimske kurije ter tistih, ki živijo v Rimu – je bilo slišati morda največkrat italijanščino, ostali trije jeziki pa so bili potem zastopani skoraj v enakem razmerju. En del Afrike govori angleško,

drugi del francosko, Bližnji vzhod, od koder so bili skoraj vsi patriarhi, pa tudi govori francosko. Angleško je govorila tudi večina predstavnikov iz Azije.

Družina je zibelka življenja in zato eno najpomembnejših pastoralnih področij Cerkve. Tudi med mladimi in nasploh v družbi je družina ena od prvih vrednot. Ali lahko na splošno naštejete nekaj glavnih tem na sinodi?

Družina je osnovna celica družbe in Cerkve. Še vedno je cilj – vrednota za večino mladih. A prav zaradi kriz, ki jih družinsko življenje doživlja, mnogi nimajo poguma ustanoviti družine. V apostolski spodbudi Veselje evangelija (VE 6) je papež zapisal, da je družina v globoki krizi, tako kot vse skupnosti in socialne poveza-ve. To čutimo vsi, ko doživljamo, koliko je razvez in različnih vrst družin, koliko svobodnih zvez ali skupnosti brez civilne in cerkvene poroke, koliko otrok, ki zaradi razvez trpijo. Ovire so težke in različne po raznih delih sveta: migracije, begunci, brezposelnost, človeka nevredna revščina,

pa tudi individualizem, porabništvo in sekularizem. Kako pomagati in premagati vse te izzive, da bodo mogli mladi uresničiti in živeti zakon po Božji zamisli? Samo on je porok prave sreče. Kako pomagati družinam, da bodo »hišne Cerkve«? Kako promovirati lepoto in svetost zakona in družine? Kako poglobiti pripravo na zakon in usposobiti duhovnike in laike za tako pripravo? To so temeljna vprašanja, o katerih smo govorili na sinodi in bomo o njih govorili v škofovski konferenci v pripravi na redno sinodo prihodnje leto.

Tako v cerkvenih krogih kot v civilnih medijih so v tem času odmevala tudi težka vprašanja, ki se dotikajo družinskega življenja: npr. široko področje bioetike, ugotavljanje ničnosti zakona in predvsem razvez ter statusa vnovič poročenih kristjanov v Cerkvi, vprašanje homoseksualnih parov. Ali je bila razprava v sinodalni dvorani burna? Ali lahko nakažete kakšno smer reševanja teh vprašanj?

Sinoda ni hotela obravnavati vseh vprašanj, kot so npr. bioetična o umetni oploditvi in podobno. Omejila se je samo na ožja vprašanja družine. Vsa vprašanja, že v pripravljalnem delovnem gradivu, v poročilih in delu po skupinah smo obravnavali v treh delih: 1. družina v luči socioloških in kulturnih sprememb, 2. Božji pogled na družino – evangelij družine in 3. pastoralne perspektive oziroma kako poglobiti pripravo na zakon in kako spremljati ranjene, neregularne zakone in družine. V tem zadnjem delu je bila najbolj vroča razprava, ali bi ločeni in civilno vnovič poročeni v

nekaterih izjemnih primerih lahko prejeli sv. spoved in obhajilo. Seveda so se mnogi bali učinka domin. Zato od vseh 62 točk tri točke, ki govorijo o ločenih in vnovič poročenih, civilnih zvezah in homoseksualnih skupnostih, niso dobile dvotretjinske podpore. Stalnica pa je bila trditev, da je zakon po Božji zamisli nerazvezljiv in da je pravi zakon le naravni zakon med enim moškim in eno žensko. V Afriki in nekaterih muslimanskih deželah še niso opustili mnogoženstva. Veliko se je v svetovnem tisku govorilo tudi o homoseksualnih zvezah. Za katoliške kristjane so absolutno nesprejemljive. Spoštovati pa moramo dostojanstvo takih ljudi. Zelo veliko časa samo posvetili postopkom za ugotavljanje ničnosti zakona. Večinsko mnenje je bilo, da bi te postopke pospešili in morda skrajšali. Če je nujno, naj se za to usposobijo tudi primerni laiški strokovnjaki.

V sredo smo končali delo po skupinah, v petek pa smo poslušali poročila vseh desetih jezikovnih skupin o drugem poročilu, ki je bilo narejeno po interventih – poročilih predsednikov škofovskih konferenc z vsega sveta. Treba je reči, da je bilo v skoraj vseh skupinah veliko slabe volje, ker je bilo vmesno poročilo objavljeno v javnosti, še preden so skupine o njem dale svoje priporočila, zlasti še, ker so svetovne agencije na podlagi tega vmesnega poročila poročale, kot da je to že sprejeto. Ker so bila poročila iz jezikovnih skupin precej drugačna od vmesnega poročila, so mnogi zahtevali, da se objavijo tudi sklepna sporočila skupin, ki

v marsičem negirajo to, o čemer so mediji že poročali kot o sprejetih dejstvih. Največ negotovanja je bilo seveda zaradi mnenj o obhajilu ločenih in vnovič poročenih ter o odnosu do homoseksualnih zvez. V naši skupini smo imeli dva kardinala, ki sta odločno, tudi s povišanim tonom, nasprotovala vsem novostim in vsakemu prepričanju, s katerim bi bila ogrožena tradicionalna načela. Lahko rečem, da glede odnosa do homoseksualnih zvez ne bo nobene spremembe. Seveda pa velja to, kar pravi že Katekizem Katoliške Cerkve, da so ljudje s takim nagnjenjem vredni vsega spoštovanja kot osebe, da je treba razločevati med samim nagnjenjem in seksualno prakso.

Kaj pa priprava na zakon, o kateri je bilo veliko govora?

Sinodalni očetje so podčrtali, da je treba bližnjo pripravo na zakon poglobiti in razširiti še na daljno pripravo ter vanjo pritegniti zlasti družine, ki naj pričujejo za lepoto krščanskega zakona. V krščanskem gledanju na družino je odgovor na najgloblja teženja človeške osebe. Zakon – družina je poslanstvo, v katero je poklicana večina človeštva. Krščanski zakon ni le neka kulturna tradicija.

Katero spodbudo bi po izkušnji sinode dali slovenskim družinam? Kje naj bodo po vašem mnenju posebej dejavne in na kaj pozorne?

Ena od prioritet je povezovanje družin v zakonske in molitvene skupnosti. Družine si morajo pomagati med seboj. Spremljati

mlajše družine, zlasti v prvih letih zakona, je nujno potrebna naloga duhovnikov in vernih zakoncev in družin, ki naj bi posredovali svoje izkušnje. Pomembno je tudi obhajanje obletnic porok, posebne maše za družine ...

Kot rečeno, ste bili na sinodi zbrani škofje z vsega sveta. Kako je med vami odmevala navzočnost škofov s kriznih žarišč na Bližnjem vzhodu in v Ukrajini?

Na sinodi so bili vsi katoliški patriarhi z Bližnjega vzhoda od Egipta, Jeruzalema, Libanona do Sirije in Iraka. Poročali so o tragičnih primerih pravih genocidov. Nekatere cerkve so izgubile že pol vernikov, ki so ali v begunstvu ali pa so emigrirali. Tudi ukrajinskih škofov je bilo nekaj, ker imajo različne obrede oziroma Cerkve »sui generis«. Oni so lahko veliko povedali tudi o praksi in izkušnjah Vzhodnih pravoslavnih Cerkva, ki dovoljujejo v primerih, ko je zakon nepopravljivo razbit, ob nekaterih pogojih nov zakon, ki pa ni zakrament. To prakso so obdržali še iz časov bizantinskih cesarjev. To je bila namreč bolj cesarjeva uredba, ki jo je Cerkev sprejela.

Da ne bi zmanjkalo pomembnih dogodkov, je poskrbel še papež Frančišek, ki je v prvih dneh oktobra imenoval novega ljubljanskega nadškofa p. Staneta Zoreta. Verjetno ste veseli, da boste končno lahko odložili breme dvojnega škofovanja ... Kaj bi zaželeli novemu ljubljanskemu nadškofu na pot?

Novemu nadškofu sem že v petek zvečer, ko sem zvedel za imenovanje, poslal

čestitko, da so jo prebrali na razglasitvi. Vesel sem njegovega imenovanja. Menim, da je trenutno to optimalna rešitev. V ponedeljek, 20. 10., sem imel z njim daljše triurno srečanje. Pogovorila sva se o nekaterih posebnostih in nalogah, ki ga čakajo. Prav je, da vse izve iz prve roke. Res sem vesel tudi lepega sprejema s strani duhovnikov.

Gospod škof, v času sinode ste praznovali 71. rojstni dan. Nekaj dni pred tem ste v Rimu skupaj proslavili 80-letnico kardinala Rodeta. Kako pa ste vi obeležili svoj osebni praznik? So vam Slovenci v Rimu prinesli kaj domačih dobrot?

Res je. V Sloveniku smo slovesno praznovali 80-letnico kardinala Franca Rodeta. Navzoči so bili vsi slovenski študenti v Rimu in mnogi rimski Slovenci.

Za prepevanje je bil povabljen tudi stiški mladinski pevski zbor. Med imenitnejšimi gosti sta bila kardinal Sodano in prvi nuncij v Sloveniji, nadškof Celata. Jaz nisem praznoval okrog obletnice, zato posebno praznovanje ni bilo potrebno in ga v Rimu tudi ni moglo biti. Prejel sem pa precej telefonskih čestitk.

Gospod škof, tudi v uredništvu Jagod in v novomeški škofiji se Bogu zahvaljujemo za dar vašega življenja in škofovskega služenja krajevni in vesoljni Cerkvi. Ob osebnem prazniku vam iskreno čestitamo. Hvala za pogovor in naj Bog blagoslavlja vaše delo za družine in našo škofijo.

Pogovarjal se je Janko Pirc

POGLED MLADE DRUŽINE NA DOGAJANJE OB SINODI

Najina družina se (verjetno podobno kot mnoge druge) srečuje z velikim izzivom, kako živeti in pričevati za Ljubezen v današnjem svetu z govorico, ki bo sveža in aktualna, a bo v samem bistvu vedno stara resnica. To izredno sinodo o družini zato z navdušenjem pozdravlja, saj se nama zdi prepotrebna za današnji čas. Končno, bi lahko rekli, je v Cerkvi dozorel čas, da se

temeljiteje razpravlja o družini in zakonski zvezi, ki sta v današnjem svetu in družbi pogosto razvrednoteni, pri čemer Slovenija ni nobena izjema.

Poročiti se mlad in imeti otroke je danes bolj izjema kot pravilo. Ko sva se poročila okoli dvajsetih, sva na lastni koži občutila, kako drugačno pot ubirava od najinih vrstnikov, sošolcev, prijateljev. Pogosto nisva

JAGODE NAŠE PASTORALE

vedela, kako naj ravna, kako naj se odločava, ker nisva imela zgleda vrstnikov zakoncev. Pogosto sva, žal, zaman iskala tudi duhovnega vodstva. Neki duhovnik nama je nekoč dejal, da bi si mlad človek moral predvsem odgovoriti na dve vprašanji: »Ali bom v življenju veren ali neveren?« in »Ali bom živel družinsko ali samsko življenje?« Ta dva temeljna odgovora bi moral vsak sprejeti, misliva pa, da je naloga Cerkve ta, da sploh resno postavi ta vprašanja in jih začrta v okvir evangelizacije in pastore družine in zakoncev. Od sinode za družino torej pričakujeva predvsem potrditev resnice, ki je večno stara, a odgovarja na sodobna vprašanja in potrebe zakoncev in družine s sodobno govorico. Na primer pojem svobode, ki je danes tako zelo cenjen in se uporablja pa tudi zlorablja v vseh mogočih kontekstih: svoboda govora, svobodno mišljenje, svobodna ljubezen, svobodne odločitve, svobodna spolnost ... Žeja nas po svobodi. V Svetem pismu beremo, kaj nas bo osvobodilo. Samo resnica. Sodobni zakonci in družine si želimo in moramo izvedeti resnico. Resnico o Božjem načrtu za vsakega človeka. Resnico o zakonski zvezi in o neporočenosti zaradi

Božjega kraljestva. Resnico o kontracepciji in splavu, ki uničujeta sodobno družino.

Pričakujeva in verjameva, da bo ta sinoda prinesla tudi na tem področju resnico, ki je sicer včasih res »ostrejša kakor vsak dvorezen meč in zareže« (Heb 4,12), a zakonci jo potrebujemo, da bomo lahko žive priče Kristusove ljubezni in da bodo naše družine »Cerkev v malem«. Najina osebna izkušnja je, da je v Sloveniji v zadnjih nekaj letih sicer kar nekaj govora o teh temah iz ust različnih laikov in Bogu hvala zanje! Vendar si zakonci tega želimo še bolj iz ust naših duhovnikov, naših pastirjev – škofov in prav zato se te sinode tako srčno veseliva.

Meta in Primož Halas

»Cerkev se ne boji zavihati si rokave in vlti olja in vina na rane ljudi«.

Papež Frančišek na sinodi o družini, 2014

ŠKOFIJA NOVO MESTO

ŠOLA ZA ZAKON – CELOLETNA PRIPRAVA NA ZAKON

Šola za zakon (ŠZZ) je eden izmed načinov priprave na zakon. Pod vodstvom zakonskega para in duhovnika traja eno šolsko leto, srečanja si sledijo na 14 dni. Običajno gre za manjše skupine, kjer pari na srečanjih aktivno sodelujejo, izmenjujejo svoje poglede in razmišljanje ter izkušnje o približno dvajsetih za zakon pomembnih vprašanjih.

Utemeljitelj Šole za zakon je jezuit p. Vital Vider in tak način priprave na zakon ponekod v Sloveniji poteka že blizu 40 let. V

novomeški škofiji je doslej štiri leta potekala v Kostanjevici in pred tem nekaj let v Prečni.

Zakon je danes v krizi. Posledice nezadostne pripravljenosti na ta način življenja nosi ogromno ljudi. Ni naključje, da papež Frančišek velik del svoje pozornosti usmerja na zakon in družino. Ko naju je p. Vider kot zakonski par povabil k vodenju ŠZZ sva se z veseljem odzvala, saj želiva po svojih močeh pomagati mladim graditi trdne zakone.

Veva, da mladi, ki se odločajo za krščanski zakon v teh časih zaslužijo tudi tako vrsto pomoči, a se nama zdi, da so o tej možnosti premalo obveščeni za razliko od dosti bolj znane krajše oblike tečajev.

Prosiva vas, da tisti, ki lahko to storite, plakate priložene tokratnim »Jagodom« obesite na vidno mesto v cerkvi in morda tudi s kratkim nagovorom pri oznanilih, povabite mlade, da se pozanimajo in pridejo na Šolo za zakon. Izkušnje tistih, ki so hodili na šolo so ponavadi zelo lepe in daleč prese-gajo formalno obveznost priprave na zakon.

Bernarda in Marko Hrovat

ŠOLA ZA ZAKON

Za tiste, ki se želite temeljito pripraviti na zakon.

Celoletna **Šola za zakon** po programu **NAJINA POT**, pod vodstvom duhovnika, zakonskega para in drugih sodelavcev. Kraj in čas bo določen po dogovoru.

Informacije - kontakt:
07 498 70 26, e-pošta: **joze.miklavcic@rkc.si**

Kontakti:

- **Župnijski urad Kostanjevica na Krki**, tel. **07 498 70 26**,
e-pošta: **joze.miklavcic@rkc.si**
- **Marko Hrovat** **040 701 248**,
e-pošta: **hrovatki@t-2.net**

JAGODE NAŠE PASTORALE

OB NAPAKAH SE UČIMO – TUDI LITURGIČNIH! - II.

Nepravilnosti pri besednem bogoslužju

Božja beseda dosega v bogoslužnem op-ravilu svoje polno uresničenje in je v moči Svetega Duha vselej »živa in učinkovita« (Heb 4,12). Besedno bogoslužje sestavljajo: branje Božje besede, razlaga, veroizpoved in prošnje vernikov (gl. RMu 55). Gre za »mizo Božje besede«, ki ima svatbeni značaj. Ob tej mizi se hranimo, ob njej nas nagovarja Ženin, hkrati pa smo ob tej mizi deležni spoznanj in spodbud za pristnejšo in veselo hojo za Kristusom. Zato ni vseeno, kako se obhaja Božja beseda, še posebej pa ni sprejemljivo, da ob liturgičnih navodilih, ki jih sv. Tomaž Akvinski imenuje »angel, ki me vodi v skrivnost«, zaidemo v pretirano poudarjanje in »žuganje« s cerkvenimi pravili, saj lahko takšno pretiravanje uniči duha liturgije, duha veselega praznovanja, in se sprevrže v zbujanje strahu pred nepravilnostjo, kar poznamo kot skrupoloznost, psihično bolezensko stanje voditelja bogoslužja.

1. Ne zamenjaj »mize Božje besede« z »mizo evharističnega kruha«

Ne beri svetopisemskih odlomkov od oltarja, saj so dar »mize Božje besede«, ki ji takšno bogoslužje pripada. Zato mora imeti vsak bogoslužni prostor, naj bo to župnijska ali podružnična cerkev, tudi »mizo Božje besede«!

2. Ne beri Božje besede iz razcapanih lekcionarjev

Oznajevanje Božje besede ne spada med naša oznanila, ki jih lahko beremo tudi iz obrabljenih oznanilnih knjig, saj so včasih naša oznanila tudi »obrabljena«. Oznanilo Božje besede je namreč vedno novo, vedno nova Božja navzočnost in vedno nova hrana za vsakdanje življenje. Zato morajo biti liturgične knjige »znamenje in simbol višjih reči, ter zato res vredne, krasne in lepe« (RMu 349).

3. Ne zavračaj »rimskega genija«!

Za »rinski genij« je značilno naslednje pravilo: »brevitas, sobrietas, simplicitas« (kratko, zmerno in preprosto). To navodilo velja tudi za tako imenovane uvode, razlage in zahvale pri maši, ki jih nekateri postavljajo pod vprašaj dopustnega. Zato ne upoštevaj mnenja, ki pravi, da uvod v besedno bogoslužje (podobno kot uvod v mašo, v evharistično molitev, misel pred očenašem in pozdravom miru itd.) ustvarja nove pridige, zato »uvodi« pri maši niso dopustni in so dodatna obremenitev bogoslužja. Takšno početje spreminja bogoslužje Cerkev v »bogoslužje trenutno navdihnjenega«. Res pa je to, da morajo biti uvodi, razlage in zahvale »kratke, preproste, usklajene z besedilom in (vnaprej) skrbno pripravljene« (PNL 15). Takšni uvodi ne bodo nikoli obremenjujoči. Ni pa dopustno, da duhovnik napoveduje najbolj preproste stvari, na primer »sedaj

bomo zmolili to, sedaj to«, kot da bi bili navzoči prvič pri bogoslužju.

4. Ne beri delavniških odlomkov na obvezni god svetnika

Navodilo pravi: »Na godove svetnikov naj se navadno berejo delavniški odlomki razen če so določeni posebni« (RMu 357, PNL 82). V novem lekcionarju so na obvezne godove vedno določena posebna berila, ki so po večini povezana z življenjem svetnika in jih je zato treba tudi brati.

5. Opusti opuščanje Božje besede in ne bogati Bogatega

V pismu Janeza Pavla II., dne 4. 12. 1988, beremo, da je nedopustno opustiti petje ali branje psalma po berilu (RMu 57), saj je besedno bogoslužje le prostor in čas za branje, poslušanje in razlago Božje besede in ne katerekoli besede ali pesmi. Ob tem tudi ni dopustno, da bi bogatili branje Božje besede (npr. kot drugo berilo) z meditacijo kakšnega pomembnega svetnika, ki se ga tisti dan posebej spominjamo. Še slabše pa bi bilo, če bi takšnemu »bogatenju« bogate Božje besede bralec dodal neresničen vzklík, da je to Božja beseda, ko pa vsak dobro ve, da je to človeška beseda (nekega svetnika). Misel svetnika smemo prebrati ali povedati le v sklopu homilije in ne branja Božje besede.

Cerkev je ohranila le štiri pesmi slednice, ki opisujejo praznike, od katerih sta dve obvezni (na velikonočno nedeljo in binkoši) in dve na izbiro (na telovo in praznik Žalostne Matere Božje). Ker so velika obogatitev besednega bogoslužja, jih ne smemo opustiti.

6. Vzklík Kristusov evangelij ni skrivalnica!

Evangelij je veselo oznanilo Jezusa Kristusa, zato mu je treba izkazovati največje spoštovanje (RMu 60). Zato ni primerno, da ga beremo poltiho, jokajoče, meditativno ali dramatizirajoče, kajti od takšne »vesele blagovesti« nimam kaj odnesti za življenje.

Tu in tam lahko vidimo, da si diakon ali duhovnik, medtem ko poljubi evangelijsko knjigo in jo visoko dvigne, na tak način rad zakrije obraz z lekcionarjem ali evangeliarjem, in pravi, da je to Kristusov evangelij. Drugi spet dvigne evangelijsko knjigo skoraj nad glavo, jo drži in pravi, da je to evangelij, četudi vsi vedo, da to ni res, saj kaže samo na evangelijsko knjigo. Po nauku Cerkve je evangelij samo oznanjena Kristusova beseda, ne evangeliarij. Zato ni primerno, da oznanjevalec zavaja in dviguje knjigo zato, da bi ljudi odvrnil od razumevanja, da je evangelij in s tem Božja navzočnost samo oznanilo, ne knjiga. Zato se pri evangeliju ne dviguje knjiga, razen toliko, da ji lahko izrazim spoštovanje s poljubom.

7. Ne boj se imeti liturgične homilije

Ne opuščaj razlage bogoslužja, saj homilija ni le razlaga in aktualizacija svetopisemskih odlomkov, ampak »mora biti tudi razlaganje kakega drugega stalnega ali pa spremenljivega dnevnega mašnega besedila« (RMu 65).

8. Ne obnavljaj zidu, ne da bi prej poskrbel za »slišnost in vidljivost« voditelja bogoslužja in bogoslužnih sodelavcev pri vsakdanjih bogoslužjih.

Nekateri voditelji bogoslužja uvodne obrede opravljajo pri sedežu, zato jih verniki ne morejo ne slišati ne videti. Kaj pomeni pozdrav »Gospod z vami«, če ga ne slišim? Kaj pomaga dobra misel na začetku bogoslužja, če je ne razumem? Kaj pomenijo besede bralca »Poslušali smo Božjo besedo«, če pa je zaradi šumečega in hrešččega ozvočenja nismo slišali? Ali ni laž, kar pove bralec, da smo poslušali, če ga nismo slišali, kaj šele razumeli? Lahko se zgodi, da duhovnik skoraj do potankosti obnovi bogoslužni prostor, opusti pa nabavo ustrežnejšega ozvočenja – kakšno zasluženje ima? Zato naj bo pri slehernem obnovitelju bogoslužnega prostora ena izmed pomembnejših prioritiet obnova ozvočenja, in to predvsem z namenom, da bodo verniki sporočilo voditelja ali bralca ter vse, kar se opravlja pri bogoslužju, »dobro videli in slišali«.

9. Izogni se skušnjavi in prepričanju, da si, ob voditeljski službi, primeren za kantorja

Nadvse pomembno je, da voditelj bogoslužja poje pri maši le njemu lastne sestavine (RMu 40). Nikjer ni predvideno, da bi smel mašnik namesto laikov igrati vlogo kantorja ali organista, saj pravi Cerkev, da naj »vsak opravlja vse tisto in samo tisto, kar mu gre po naravi stvari in po liturgičnih navodilih« (B 28). Tako je na primer služba intoniranja pesmi zadeva kantorja in ne duhovnika. Podobno je rečeno, da je na primer »aleluja vzklik, ki ga začne pevski zbor ali pevec« (RMu 62), in ne duhovnik celebrant; isto velja za druge pesmi itd.

10. Drobci spodbud za bralce:

- Ne hodi brat Božje besede, če prej nisi pogledal, kateri odlomek moraš brati in katero sporočilo oznaniti;
- ne ignoriraj »mize Božje besede« in ne beri Božje besede od oltarja;
- ko stopaš v procesiji duhovnika in ministrantov k oltarju, ne poklekuj pred oltarjem, ne nosi lekcionarja, ampak le evangeliar. Položi ga na oltar tako, da bo za tabo lahko duhovnik nemoteno poljubil oltar;
- med prihodom do ambona (iz ladje, cerkve) ne poklekuj pred oltarjem, četudi je daleč v ozadju na glavnem oltarju Najsvetejše, ampak se le prikloni in nadaljuj pot k ambonu; prav tako stori tudi ob vrnitvi;
- ne kriči v mikrofon, niti ne momljaj vanj, ampak naj »glas ustreza vrsti besedila (RMu 38);
- ne beri naslovov beril, saj služijo le kot opora za kratko napoved vsebine branja in niso vedno vzeti iz samega besedila (PNL 123);
- ne reci »To je Božja beseda«, medtem ko si še zazrt v knjigo, ampak najprej poglej po ljudeh in nato razglasi, da je to, kar si prebral, Božja beseda;
- ne pusti duhovnika na cedilu, da bi moral brati prošnje vernikov, saj so prošnje vernikov in ne »župnikov« itd.

prof. dr. Slavko Krajnc

ALI JE PRAVILNEJE KLEČATI ALI STATI MED POVZDIGOVANJEM?

Spodbuda k poenotenju telesnih drž pri bogoslužju

Škofijski pastoralni svet (ŠPS) je na svoji seji 29. marca 2014 v okviru pastoralnega načrtovanja ugotavljal, da velika neenotnost glede telesnih drž pri bogoslužju po naših župnijah otežuje sodelovanje vernikov, posebej, kadar obiščejo kakšno drugo župnijo. Zato je bilo sklenjeno, da še enkrat objavimo Izredno pastirsko pismo slovenskih škofov iz leta 2003 glede poenotenja telesnih drž pri bogoslužju in prosimo župnike, da se potrudijo uskladiti liturgične drže z navodili škofov oziroma z Rimskim mašnim obredom. Morda bo vnovično branje in premišljanje o telesnih držah pri sveti maši pomagalo, »da bi bilo naše sodelovanje pri bogoslužju čim bolj polno, zavestno in dejavno« (prim. B10). »Enotne telesne drže svetega zbora so tudi znamenje edinosti članov krščanske skupnosti, izražajo njegovega duha in krepijo sveta čustva« (prim. Rmu 200, 42). To željo je imelo tudi omenjeno pastirsko pismo, ki je nastalo kot odgovor na sklep Plenarnega zbora Cerkve na Slovenskem.

Škofijska liturgična komisija

Izredno pastirsko pismo slovenskih škofov, z dne 9. 2. 2003

POMEN DRŽ PRI SVETI MAŠI

V vsakdanjem življenju je stoja zname-nje spoštovanja, saj na primer vsi vstanemo, kadar pride v našo družbo imeniten človek. Stojimo, ko se pozdravljamo ob

prihodu in ob slovesu, ko kaj povemo, obljubimo ali prisežemo na slovesen način ... Stoja je najstarejša drža pri bogoslužju. Je znamenje spoštovanja, pozornega poslušanja in svobode Božjih otrok.

Podobno kot stoja je tudi sedenje nekaj zelo pogostega v našem življenju. Sedimo običajno pri poslušanju, pri branju, pri delu z raznimi aparati pa tudi pri počitku. Jezus je na primer velikokrat sede učil, kar je pomenilo, da uči kakor tisti, ki ima

JAGODE NAŠE PASTORALE

oblast, ljudje pa so ga pogosto sede poslušali. V evangeliju imamo čudovit primer takega poslušanja: Marija, Lazarjeva sestra, je sedla k Jezusovim nogam, ga poslušala in Gospod jo je pohvalil (prim. Lk 10,39).

Čeprav klečanje ni prvotna liturgična drža v bogoslužju katoliške Cerkve in je tudi v vsakdanjem življenju zelo redka, je vendarle primerna med določenimi deli obreda svete maše. S klečanjem izrazimo češčenje, molitev, zbranost, ponižnost, majhnost, spoštovanje in prošnjo. Celo Jezus sam je na primer na Oljski gori padel na kolena in molil (prim. Lk 22,41).

Podobno vlogo ima poklek, na primer ob prihodu v cerkev in pred odhodom na koncu svetega opravila.

Brez hoje si življenja skoraj ne moremo predstavljati. Pri sveti maši pride hoja v poštev, ko gremo v cerkev in ko po pokrižanju pri kropilniku odidemo na svoje mesto.

Druga hoja vernikov pri maši je prinašanje darov k oltarju. Navadno to naredijo mašni pomočniki; vsaj včasih pa naj bi jih v slovesnem sprevodu prinesli verniki iz cerkvene ladje.

Pristopanje k obhajilu je tretja hoja vernikov pri maši. Sedaj je navada, da se za obhajilo prihaja v eni ali v dveh vrstah. Med to hojo zadnjič obudimo kesanje nad svojimi grehi in se pripravimo na srečanje z Gospodom. Tisti, ki prejmejo sveto obhajilo na roko, naredijo to tako, da položijo desno dlan pod levo, odgovorijo

»amen« in se umaknejo nekoliko vstran ter zaužijejo sveto Rešnje telo. Nato se vrnejo na svoje mesto.

Tudi tišina je del našega življenja. Tiho smo, kadar razmišljamo, kaj bomo povedali, kadar drugega poslušamo, kadar razmišljamo, kar smo slišali ali doživeli ... Jezus je veliko časa preživel v tišini. Pred svojim javnim delovanjem je šel za 40 dni v puščavo. V tišini se je pogovarjal z Očetom. Med triletnim oznanjevanjem pa se je pogosto umikal v samoto in tam molil. Tišino pri bogoslužju imenujemo sveta tihota. Ni odvisna od telesne drža. Lahko sedimo, lahko stojimo ali klečimo. Pri svti maši si v tišini izprašamo vest pri skupnem kesanju, tiho izrazimo svoje prošnje, preden začne mašnik moliti glavno mašno prošnjo. Sveta tihota je primerna tudi po poslušanju mašnih beril, po homiliji, med spremenjenjem in po obhajilu.

Namen različnih uvodov pri maši je, da nas v sveto opravilo ali njegov del čim bolje uvedejo. V vsakem primeru morajo biti uvodi kratki in jedrnat. Ti uvodi niso dodatne pridige, ampak le kratke spodbude za globlje doživljanje svete maše.

Pozdravljanje je zelo običajno v vsakdanjem življenju. S pozdravom želimo človeku ali skupnosti nekaj dobrega; pozdrav je neke vrste blagoslov. V bogoslužju imenujemo to kretnjo pozdrav miru. Po kratkem uvodu ali povabilu, ki je v mislu, podamo najbližjim roko in (lahko) rečemo: Mir s teboj (z vami).

Kdaj uporabljamo posamezne drže pri sveti maši?

1. od znamenja zakristijskega zvonca do konca glavne mašne prošnje: stojimo.¹
2. Med berili in psalmom sedimo.
3. Med alelujo, vrstico in evangeli-jem stojimo. Stojimo tudi, če je samo vrstica, na primer v postu.
4. Med homilijo (pridigo) sedimo.
5. Med izpovedjo vere in prošnjami vernikov za vse potrebe stojimo. Pri besedah »in se je utelesil ...« se globoko priklonimo.
6. Med pripravljanjem darov sedimo.
7. Od vključno povabila »Molite, bratje in sestre« do konca »svet, svet, svet« stojimo.
8. Med evharistično molitvijo stojimo ali klečimo do vzklika »Skrivnost vere«. Klečijo tisti, ki so v klopeh. Po »Skrivnost vere« do »očenaša« tisti, ki so v klopeh, klečijo ali sedijo; tisti, ki imajo stole, sedijo.
9. Tisti, ki med evharistično molitvijo stojijo, se pri mašnikovem pokleku pri spremenjenju globoko priklonijo.
10. Od povabila k očenašu do vključno »Gospod, nisem vreden« stojimo.
11. Po obhajilu klečimo ali sedimo (podobno kot pri točki 8).
12. Med prošnjo po obhajilu stojimo.
13. Med oznanili sedimo.
14. Med blagoslovom stojimo.
15. Med sklepno pesmijo stojimo.

Dragi verniki! V želji, da bi globlje razumeli glavne telesne drže in nekatere kretnje pri maši, zaradi tega dejavnije sodelovali pri njej in postajali še bolj eno, vam podelujemo svoj pastirski blagoslov: V imenu + Očeta in + Sina in + Svetega Duha.

Vaši škofje

¹ Med »Gospod, usmili se« in med »Slavo« sedimo le, če sta skladbi dolgi. O tem odloča (glavni) mašnik. V tem primeru za glavno mašno prošnjo spet vstanemo.

KAKO POTEKA PASTORALNO NAČRTOVANJE PO ŽUPNIJAH IN DEKANIJAH

V novembrskih Sporočilih in v Jagodah naše pastore lahko preberete, da se prihodnje leto 2015 na belo nedeljo mandat sedanjih sestavi ŽPS izteče, pred tem pa bodo nove volitve ŽPS. Že večkrat je bilo poudarjeno, naj bi v mandatu zdajšnjih članov ŽPS končali pastoralno načrtovanje vsake župnije, kakor ga je predvidel dokument Pridite in pogledajte (PIP). S tem v zvezi smo vam v sklopu Pastoralne službe in Škofijskega pastoralnega sveta, da bi vam olajšali delo, pošiljali posebno »pole« za izpolnjevanje. Do sedaj je bilo izpolnjenih 5 pol (nekateri župnije pa so izpolnile že vseh 7 pol), še dve pošljite do konca koledarskega leta. Tisti pa, ki ste šele na začetku načrtovanja, pošljite še vse ostale manjkajoče pole.

Verjetno vas zanima, kako so zavzeti in delavni po posameznih dekanijah, zato je spodaj seznam, koliko župnij je poslalo pole o načrtovanju.

1. Dekanija Črnomelj – 4 župnije
2. Dekanija Kočevje – 2 župniji
3. Dekanija Leskovec – 5 župnij

4. Dekanija Novo mesto – 7 župnij
5. Dekanija Trebnje – 2 župniji
6. Dekanija Žužemberk – 5 župnij

Kakor smo obveščeni, imajo po nekaterih dekanijah (župnijah) izpolnjenih nekaj več pol, kot je poslanih, in nameravajo to gradivo zbrati na novembrski konferenci ter ga poslati na PS.

Naš novo imenovani metropolit, nadškof Zore, je bil tudi član strateškega sveta, ki je pripravljala dokument PIP, in je v intervjuju za Radio Ognjišče dejal, da se to načrtovanje mora nadaljevati in izpeljati do konca. Zato zelo lepo prosimo vse župnike, naj do božiča (najpozneje pa do novega leta 2015) pošljejo še ostale pole.

V januarju bomo v sklopu Tajništva ŠPS (ali kake druge sestave) pregledovali pole vseh župnij novomeške škofije in vključevali vaše predloge v škofjski pastoralni načrt.

Pastoralna služba (PS) in Škofjski pastoralni svet (ŠPS)

»Cerkev se ne sme truditi ugajati svetu, ampak svet voditi k Bogu«.

Škofovska sinoda o družini, 2014

ŽPS – SRCE PASTORALNE PRENOVE

Dekanijska srečanja ŽPS, dokončanje Pastoralnega načrta in priprave na volitve novega ŽPS

1. DEKANIJSKA SREČANJA ŽPS

in drugih sodelavcev so bila zadnja leta na nedeljo Kristusa Kralja. Ker bo letos to nedeljsko popoldne posvečenje novega ljubljanskega nadškofa p. Staneta Zoreta, naj bo srečanje za ŽPS eno nedeljo prej, 16. 11., ali na prvo adventno nedeljo, 30. 11. Vsebina naj bo v povezavi z letošnjim Pastoralnim tečajem in z župnijskim pastoralnim načrtovanjem.

2. Nekaj župnij je že dokončalo

Pastoralni načrt in ste ga v celoti izročili dekanijскому animatorju za ŽPS in škofijskemu ordinariatu – pastoralni službi. Do novega leta naj bi bilo opravljeno, nekateri pa ste morda še v časovni zadregi in boste vse uredili v prvih mesecih prihodnjega leta – vsekakor do velike noči. V vsakem primeru ŽPS nadaljuje redna mesečna srečanja in naj uporablja iz »Na poti k izviri« poglavja, ki konkretno niso vezana na sestavljanje Pastoralnega načrta in ste jih med letom preskočili. Sedanjemu članstvu

ŽPS ugasne mandat na belo nedeljo, 12. aprila 2015.

- 3. Župnijski pastoralni svet je po odloku Slovenske škofovske konference obvezen za vse župnije in je za vso Slovenijo določen datum novih »volitev«:**
2. postna nedelja, 1. marec 2015.
Izraz »volitve« članov Župnijskih pastoralnih svetov vsebuje tri etape: predlaganje, izbiranje in imenovanje.

Predlaganje:

Na 1. postno nedeljo se vernikom izroči formular s pojasnili za predlaganje članov za ŽPS iz njihovega določenega okolja. Naslednjo nedeljo, 1. 3., izpolnjene liste vrnejo.

Izbiranje:

Odbor za pripravo in izvedbo »volitev« z župnikom pregleda vrnjene predloge in glede na število glasov iz določenih območij sestavi predlog za članstvo ŽPS. Župnik vsakega posebej vpraša, ali sprejme članstvo na podlagi predlogov župljanov. Če odkloni, povabi naslednjega po številu dobljenih glasov. Da se članstvo izpopolni, lahko odbor preko župnika povabi, glede na dodelovanje sodelovanje po službeni dolžnosti, še posameznike, da je število zaključeno.

Imenovanje:

Sestavljeno listo članov ŽPS župnik čim prej pošlje na ordinariat v potrditev, kjer bo pastoralna služba za vsakega člana pripravila listino imenovanja in jo boste na belo nedeljo pri župnijski maši izročili posameznikom.

Dobili boste še Priročnik za izvedbo predlaganja, izbire in imenovanja ŽPS 2015.

To molitev boste dobili na podobicah, če boste na novembrski konferenci animatorju za ŽPS ali dekanu naročili število za posamezno župnijo.

France Dular, voditelj odbora za ŽPS

Molitev v pripravi na izbor članov župnijskega pastoralnega sveta

Nebeški Oče, tvoj Sin nam naroča: Pojdite tudi vi v moj vinograd; daj nam duha modrosti, da se bomo velikodušno odzvali delu v župniji in izbrali primerne člane župnijskega pastoralnega sveta, ki bodo v našem imenu in z našo pomočjo sodelovali z duhovniki v dušnem pastirstvu in uresničevanju smernic sinode o družini po priprošnji Device Marije ter blaženih: Antona Martina Slomška, Lojzeta Grozdeta in drinskih mučenk. Po našem Gospodu Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, ki s teboj v občestvu Svetega Duha živi in kraljuje vekomaj.

Amen.

MOČ IN VESELJE EVANGELIJA

Razmislek o pastoralnem tečaju

Letošnji jesenski pastoralni tečaj, ki je nosil naslov Laik kot voditelj, je bil v naši škofiji v sredo, 10. septembra. Udeležilo se nas ga je okoli 60 duhovnikov in nekaj redovnic, laikov je bilo zaradi neprimerne ure le nekaj čez deset. Predavatelji so zelo dobro predstavili obširno tematiko in izpostavili nekatere poudarke, ki smo jih v razpravi še nekoliko bolj konkretizirali. Iz svojih zapiskov bi rad izpostavil nekaj vidikov, ki se mi zdijo pomembni za pastoralno delo in versko življenje po župnijah.

O vlogi laikov je veliko napisanega v cerkvenih dokumentih, tako rimskih kot domačih, a bolj malo uresničenega v praktičnem življenju, je bil kritičen dr. Andrej Šegula. Naša naloga je, da ta razkorak zmanjšamo. Poslanstvo laikov je utemeljeno na koncilski opredelitvi Cerkve kot božjega ljudstva na poti. Vsi smo poklicani k svetosti, vsi imamo svoje pravice in dolžnosti, vsi smo dolžni oznanjati veselo novico odrešenja, vsi smo soodgovorni za družbo, v kateri živimo, in za Cerkev, katere del smo. Postanimo glasniki veselja evangelija, saj nas k temu vabi tudi papež Francišek v svoji zadnji istoimenski okrožnici.

Dani Siter je voditeljsko vlogo laikov predstavil na področju družinske pastore in dela z malimi skupinami, zlasti zakonskimi. Naši predniki so zidali taborske cerkve, da so se lahko ubranili pred tujimi in

zunanji sovražniki. Danes nas ogrožajo podtalni nasprotniki od znotraj: sodobna kultura, moderni mediji in porabniška miselnost. Zakonske skupine lahko primerjamo s taborskimi cerkvicami. Zakonci se v njih počutijo varne in potrjene v svoji krščanski usmerjenosti. Vodijo jih laiki, voditeljski par, duhovnikov je premalo in imajo preveč drugega dela. Danes je na Slovenskem nad 400 zakonskih skupin in bilo bi jih lahko še veliko več. Samo označilo in povabilo k ustanovitvi je premalo, potrebno je pričevanje enega ali več parov. Čaka nas še veliko dela, je ugotavljal Siter.

Aleš Primc je predstavil vlogo laika kot voditelja civilnodružbenega gibanja in pri tem opozoril na težavo mnogih, ki so pomešali različne družbene vloge in njihove pomene. Oče v družini ima posebno mesto in posebne naloge, ki so drugačne od vlog in nalog otrok. To kar je oče v družini po naravi, je župnik v župniji po poklicu. Obe vlogi sta zelo pomembni in nikakor ne zmanjšujeta vloge drugih, ne v družini in ne v župniji. Moderni svet je vse to pomešal, zato se v njem vsi počutimo nesrečne in negotove. Vzgojitelj, oče ali župnik ima vlogo opore, ki jo potrebuje mlado drevo, če hočemo, da bo zraslo. Vsi, duhovniki in laiki, moramo sprejeti to vlogo in biti nanjo ponosni, ne pa se je sramovati.

Biti kritičen do vsega in vseh je zelo preprosto. Narediti kaj dobrega je veliko težje. Naša poglavitna naloga je delati, kar mislimo, da je prav, ne pa se ozirati ali tarnati, kaj delajo drugi. Cerkev smo skupnost, božja družina zelo različnih ljudi. To različnost moramo sprejeti in podpirati, pri tem pa skrbeti, da bomo vsi ohranili katoliško identiteto. Kdor se samo prilagaja drugim, izgubi svojo identiteto. »Molite za to, da boste nas laike imeli radi, kljub našim različnostim in slabostim,« je Primc nagovoril navzoče duhovnike in dodal, da je sam velik optimist, kar zadeva prihodnost Cerkve.

Razprava, ki je sledila predavanjem, je pokazala, da mnogim manjka prav optimizma. Slabe izkušnje s kakšnim laikom,

duhovnim gibanjem ali neuspeh s skupinami nas preveč hromijo in vodijo k povsem napačnemu sklepu, da se ne da nič narediti ali spremeniti. Pasivnost ni pot, ampak konec poti. Pot nam kaže papež Frančišek s svojo apostolsko spodbudo Veselje evangelija. V njej govori o velikih preizkušnjah in težavah, ki jih imenuje izzivi. »Izzivi so zato, da jih premagujemo. Bodimo stvarni, vendar ne izgubimo vedrine, drznosti in upanja polne podaritve! Ne pustimo si vzeti misijonarske moči!« (t. 109) V tem je moč in veselje evangelija.

Janez Gril

ŠKOFIJA NOVO MESTO

PREDSTAVITVI NOVIH BOGOSLOVCEV

Benjamin Jarkovič

Sem Benjamin Jarkovič. Rodil sem se v Novem mestu 6. septembra 1993 očetu Alešu in mami Nadi. Imam še mlajšo sestro Katjo in brata Aleša. Prihajam iz Gorenjega Vrhopolja iz župnije Šentjernej.

Božji klic sem zaslišal že kot otrok. Skozi osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje sem ohranjal željo po duhovniškem poklicu. Po končani srednji šoli sem klic preslišal in se vpisal na študij kemije. Med študijem sem ugotovil, da biti kemik ni moje poslanstvo. Čutim, da je moje poslanstvo pomoč ljudem v kakršnih koli stiskah, poučevanje ter oznanjanje Evangelija. Pustil sem študij in se zaposlil. Po premisleku sem Gospodu odgovoril na njegov klic in povabilo, naj hodim za Njim.

Na mojo pritrdilno odločitev za duhovniški poklic je vplivala modrost in drža, ki jo izražajo duhovniki, redovniki in redovnice, katere sem spoznal do sedaj. Nekatere koščke k celostni odločitvi pa so prispevale izkušnje in doživetja, ki sem jih dobil kot animator na duhovnih vajah, oratoriju,

mladinskih srečanjih ter med šolanjem in delom.

Letos sem vstopil v bogoslovno semenišče, kjer bom skupaj z drugimi bogoslovci razločeval Božji klic ter se utrjeval v znanju in veri. Bogu sem hvaležen za dosedanje znanje, spoznanja in izkušnje, ki sem jih pridobil in mi bodo v veliko pomoč v Gospodovem vinogradu.

Blaž Franko

Sem Blaž Franko, rojen 28. marca 1992 mami Slavici in očetu Jožetu. Imam še starejšo sestro Majo, ki si že ustvarja svojo družino z možem Pavlom. Prihajam iz župnije Šentjernej, ki je sedaj kar blagoslovljena z bogoslovci.

Maturiral sem na biotehniški gimnaziji v Novem mestu leta 2011, letos pa tudi diplomiral iz Biotehnologije na Biotehniški fakulteti.

V letih premišljevanja sem se dokončno odločil, da vstopim v bogoslovje in odgovorim na Gospodov klic. V župniji sem bil že dalj časa aktiven animator, bralec beril, član ŽPS pa tudi član šentjernejskih skavtov. Ravno dvanajst let skavtstva me je oblikovalo v človeka, ki je bil pripravljen sprejeti Božjo voljo. Predvsem leta voditeljstva so mi dala veliko izkušenj in znanja za delo z mladimi in dejaven stik z vero. Tudi med leti študija sem bil aktiven na različnih področjih mladinske pastorage.

Klic v duhovništvo sem slišal že kar pred nekaj leti. Dolgo sem razmišljal o tem, ali je to moja pot ali ne. Vendar kljub vsemu je

Gospod želel, da svoj klic še dodatno prečistim in se utrdim v svoji odločitvi. Tako me je Gospod peljal skozi lepe, pa tudi skozi zelo težke trenutke življenja. Toda ravno takrat sem spoznal, da je Bog zvest. Kljub vsem viharjem v življenju sta moja vera in zaupanje ostala trdna, zato sem letos vstopil v semenišče. Upam, da bom ostal zvest tej odločitvi in bom nekega dne vreden, da postanem Kristusov duhovnik. Ob tem se lahko vernikom novomeške škofije zahvalim za vse molitve, hkrati pa prosim, da še naprej molite za nas bogoslovce in za našo vztrajnost.

DUHOVNI ODDIH SREDI POČITNIC

Poletna duhovna obnova bogoslovcev na Vinici

Od 11. do 13. avgusta smo se bogoslovci novomeške škofije zbrali na duhovni obnovi v Vinici. Vsako leto okrog velikega šmarna se bogoslovci zberemo na duhovni obnovi, kjer se z vodenimi premišljevanji poglobimo v odnos z Gospodom in smo ob tej priložnosti po nekaj počitniških dnevih spet skupaj.

Letos je bila poletna duhovna obnova malo drugačna, saj smo jo imeli na teritoriju naše škofije. Odpravili smo se v lepo Belo krajino, med prijazne ljudi, se z njimi srečevali in ob tem tudi spoznavali pastoralno delo na terenu, kamor bomo čez nekaj let že vpeti.

Duhovno obnovo je vodil viniški župnik Tone Gnidovec. Spregovoril nam je, da je bistvo krščanstva, da smo v Kristusu. Osredotočil se je tudi na pripoved o stvarjenju in nas spodbudil, naj se zaradi porušenih odnosov med Bogom in človekom ob stvarjenju kot duhovniki vedno obračamo k Sinu, ki je prišel na svet, da bi spet vzpostavil ljubezen z Očetom. Ob razmišljanju o semenu smo bili spodbujeni, da se moramo kot bogoslovci truditi, da sprejemamo Jezusa in se tako posvečamo Božji besedi, da le tako lahko sejemo in vodimo ljudi v življenje z Kristusom.

Ob premišljevanjih smo si ogledali film o božji poti na Žežlju in tja tudi poromali. Bili smo deležni izredne gostoljubnosti družine, ki nas je gostila pri kosilu v župniji Sinji

JAGODE NAŠE PASTORALE

Vrh, in pri družini v Novi Lipi, kamor smo bili povabljeni na družinski piknik. Okusne zajtrke za nas pa je pripravljala naš Branko, ki se vedno znova izkaže v kuharskih sposobnostih.

Popoldne po pikniku smo izkoristili za merjenje temperature Kolpe in smo ugotovili, da je primerna za kopanje. Nato smo se odpravili k večerni maši, pri kateri smo na koru prepevali, po njej pa smo zapeli še péte litanije Matere Božje z odpevi. Bilo je res enkratno doživetje: medsebojno srečanje, bivanje na župniji med ljudmi in duhovna osvežitev. Tudi v

prihodnje upamo, da bomo imeli še čast doživeti duhovno obnovo na kateri izmed župnij naše škofije.

Matej Gnidovec

»Kristusova Cerkev je na razpolago vsakemu človeku, se ne boji in ima odprta vrata«.

Papež Francišek na sinodi o družini, 2014

ŠKOFIJA NOVO MESTO

POLLETNA IZKUŠNJA ŠTUDENTSKE IZMENJAVE V ZAGREBU

Drugi semester akademskega leta 2013/ 2014 sem kot bogoslovec 4. letnika na pobudo prof. Romana Globokarja in g. rektorja ter g. škofa preživel v Zagrebu, v okviru študentske izmenjave CEEPUS. Prebival sem v Nadškofijskem bogoslovnem semenišču (NBS) in obiskoval predavanja na teološki fakulteti KBF v Zagrebu. Počasi sem se privajal na ritem življenja v bogoslovju in na nov urnik.

Dan v zagrebškem bogoslovju je na videz precej podoben ljubljanskemu, a sem kmalu opazil številne prednosti: od prenovljene stavbe, logično urejenih ter prijetno in lepo opremljenih prostorov, do urnika, ki je bolj prilagojen duhu današnjega časa. Pa ne v smislu razpuščenosti, ampak v smislu svobodne odločitve za sodelovanje pri dogajanju v hiši, kjer je veliko prostovoljne izbire, seveda na podlagi osebne odgovornosti. V dobrih štirih mesecih življenja med hrvaškimi bogoslovci zagrebške metropolije, ki prihajajo iz zagrebške, varaždinske, siške, bjelovarsko-križevške (nad)škofije, ter bogoslovci iz požeške in vrhbosenske (nad)škofije, sem začutil zares lepo in kolegialno ozračje. Gotovo je k temu veliko pripomoglo tudi vodstvo. V njem je kar šest duhovnikov (trije prefekti, spiritual, vicerektor in rektor), ki se v duhovnem in vsakdanjem življenju zares trudijo za vzgojo bogoslovcev predvsem s tem, da se jim približajo, jih poslušajo, upoštevajo, hkrati pa dajo jasno vedeti, kje so meje.

Veliko je bilo lepih dogodkov, od koncerta odličnega bogoslovskega okteta, obiska v

Sloveniji, večernih druženj, romanja k Mariji Bistrici, ogledov Zagreba, do skupnih molitev po t. i. »duhovnih grupah«, sklepanja novih poznanstev in prijateljstev, obiskov kardinalov, škofov, obiskovanja groba bl. Alojzija Stepinca v katedrali, obiskov pri družinah bogoslovcev, izletov, dobre duhovne obnove, t. i. »kućne tribine« ... Predvsem pa mi bo v spominu ostal občutek sprejetosti in odprtosti ob prihodu mednje.

Na fakulteti je bil zaradi pisanja kolokvijev in odgovarjanja na izpitih v meni tujem hrvaškem jeziku večji izziv kot življenje v bogoslovju. A sta pomoč in skrb sošolcev strah pred tem kmalu pregnala. Tudi razumevanje profesorjev in njihovo zanimanje za razmere v Cerkvi na Slovenskem in na teološki fakulteti v Ljubljani sta mi dajala občutek katoliškosti Cerkve. Ob naporih na fakulteti so bili rezultati predvsem nova spoznanja, širše obzorje teološkega znanja, spoznavanja aktualnega stanja v Cerkvi na Hrvaškem in sprememba mišljenja, da ni vse, kar je južno od Slovenije, zanič.

Iz Zagreba sem odšel obogaten z novimi spoznanji v razumevanju življenja drugega naroda, Cerkve, bogoslovcev in z bolj pozitivnim pogledom na pot duhovništva. Tako priložnost bi izkoristil še enkrat, saj sem prepričan, da je dobra in bi koristila vsakemu bogoslovcu na poti do duhovništva.

Štefan Hosta

DUHOVNIŠKI DNEVI V STRUNJANU 2014

Duhovniki novomeške škofije se bomo tudi letos zbrali – na »duhovniških dnevih« (DD) – na vsakoletnem izobraževanju za duhovnike **v Strunjanu od 9. do 12. novembra 2014.**

Kakor vam je znano, so DD namenjeni permanentnemu oblikovanju vseh duhovnikov naše škofije. Ali kakor je zapisano v odloku: »So stalna oblika teološkega izobraževanja in duhovnega oblikovanja ter skušajo graditi prijateljske odnose v škofijskem prezbiteriju. ***Udeležba prvih deset let po posvečenju je na duhovniških dnevih obvezna***«, ***ostalim duhovnikom pa se zelo priporoča*** (prim. SSŠ, 8/07, str. 157).

Za skupni naslov DD za letošnje leto smo izbrali besede rimskega škofa Frančiška: **»SANJAM O MISIJONARSKI CERKVI«**. Ta naslov in tematika letošnjih DD sta tesno povezana s cerkvenim dokumentom Veselje evangelija (VE, CD 140) in tudi s krovnim dokumentom PIP, saj naj bi bila v središču novega pastoralnega načrta v župnijah in v škofiji **»nova apostolska gorečnost«** pri duhovnikih in laikih, še posebno v družini.

V nedeljo zvečer bo na vrsti kulturna prireditve Rožane Špeh z naslovom **»Ko pridem v Strunjan«**.

Dr. Stanislav Slatinek nam bo spregovoril o **PASTORALNIH IZZIVIH GLEDE DRUŽINE V LUČI NOVE EVANGELIZACIJE**. Dotaknil naj bi se tudi Sklepne gradiva – poročila izredne sinode o družini, in sicer v luči konkretnih izzivov,

pred katerimi so današnje družine in zakonci, ter procesa priprave na zakon. V drugem delu pa nam bo škof Andrej Glavan, ki se je vrnil s sinode, predstavil nekatere nove poudarke v pastoralni skrbi za družino danes in reševanje njenih žgočih problemov.

Eno dopoldne bo namenjeno duhovnikovemu delu v spovednici – **DUHOVNIK IN PSIHIATER V SLUŽBI ČLOVEKA**. Spregovorila bosta nadškof msgr. Marjan Turnšek (Spovednik med resnico in usmiljenjem) in psihiater dr. Borut Škodlar (Med upom in obupom)

P. dr. Silvin Krajnc bo predstavil in vodil delavnice *Delo s Svetim pismom z različnimi župnijskimi skupinami* in kako Knjigo knjig vključiti v pastoralno delovanje ter različne metode dela s Svetim pismom.

Bo pa tudi govor o medijih. P. dr. Tadej Strehovec in novinar Radia Slovenije Boštjan Debevec bosta razmišljala ob vprašanih: *Kaj duhovniki lahko pričakujejo od medijev? Kaj mediji lahko pričakujejo od duhovnikov in Cerkve?*

To je samo nekaj poudarkov, ki bodo odmevali na letošnjih duhovniških dnevih v Strunjanu. Kljub pastoralnemu delu in katehezi, ki jo imate na župnijah, vam udeležbo na teh dnevih zelo priporočamo. Prosimo, da se čim prej prijavite, vsaj do konca meseca oktobra, da bomo vedeli, koliko sob moramo rezervirati v hotelu.

Božidar Metelko

NEDELJA SVETNIŠKIH KANIDATOV O ŠKOFU JANEZU FRANČIŠKU GNIDOVCU

Osrednji lik letošnjega praznovanja nedelje svetniških kandidatov je bil častitljivi Janez Frančišek Gnidovec CM, škopsko-prizrenski škof. Na predlog škofa Andreja je bilo slavlje v novomeški stolnici; Janez Gnidovec je namreč v Novem mestu obiskoval osnovno šolo in gimnazijo.

Škofovo pridigo lahko preberete na spletni strani novomeške škofije; katoliški mediji so tudi povzeli poročila postulatorjev in vicepostulatorjev posameznih kandidatov. Tu predstavljam svoj prispevek o Janezu Gnidovcu na akademiji po maši.

»Janez Gnidovec – pastir, ki ima vonj po ovcah«

Hvaležen sem gospodu Božu Metelku, da je med uvodom v sveto mašo povezal lik Janeza Gnidovca in papeža Frančiška. Dolgo časa nerazumljena drža pastirja, ki mnogokrat ustvarja občutek navidezne odmaknjenosti, sedaj dobiva otipljivo podobo v pričevanju, življenju in delih papeža Frančiška.

Srčno upam, da bo postopek doživel srečen razplet. Že od leta 2006 so vsi dokumenti o domnevnem čudežnem ozdravljenju na priprošnje svetniškega kandidata na sedežu Kongregacije za zadeve svetnikov.

Gnidovčev lik nas vabi k pastoralnemu spreobrnjenju, to je k spreobrnjenju k Bogu, da se nato izvrši spreobrnjenje oseb in struktur Cerkve v stalni misijon. V vsakem pogledu je Gnidovčevo življenje spodbuda k vztrajanju pri oznanjevanju veselega oznanila, katerega središče je oseba Jezusa Kristusa. Zanimivo, da je prav na nedeljo svetniških

JAGODE NAŠE PASTORALE

kandidatov (21. septembra) božja beseda govorila o temeljnih vsebinah oznanjevanja. Prvo berilo: iščite Boga – smisel širjenja veselega oznanila; drugo berilo: zame je življenje Kristus – srečanje z živo osebo Jezusa Kristusa; evangelij: poslednji bodo prvi – ubogi, izvoljenci božjega kraljestva.

Na slovesnosti sta bila tudi dva škofa iz Zagreba. Njuna navzočnost pomeni veliko več kot zgolj ohranjanje stikov s cerkvenimi strukturami dveh sosednjih narodov. Svetost namreč ne pozna meja. Gnidovec je povezan s Stepincem; slednji je kot prostovoljec želel iti Gnidovcu na pomoč, a mu ostareli nadškof Bauer ni dovolil, ker ga je že izbral za naslednika. Dobrih dvajset let pozneje je, že v hišnem priporu v rodnem Krašiću, izjavil, da Gnidovcu ne seže niti do gležnjev.

Gnidovec je povezan tudi z materjo Terezijo; prav na dan slovesnosti nedelje svetniških kandidatov je papež na Trgu blažene matere Terezije v Tirani daroval sveto mašo!

Zakaj omenjam to povezanost? Življenje Cerkve je misijon in prav misijon je zdravilo pred zaprtostjo vase. Münchenski kardinal Marx je na nedavnem evropskem socialnem tednu v Madridu opozoril pred nevarnostjo nacionalizma v Cerkvi. Gnidovec je zagotovilo katoliške vesoljnosti, kjer različnost postaja bogastvo. Kdor ni vsaj nekaj časa živel na Balkanu, bo težko razumel te besede!

Ker je Janez Gnidovec vzornik Cerkve, ki gre iz sebe k vsakemu človeku na obrobja sodobnega bivanja, mi dovolite, da se na

kratko ustavim še pri nekaterih temeljnih skušnjavah slehernega oznanjevalca, kot jih v svoji spodbudi Veselje evangelija opiše papež Frančišek.

- Sklicevanje nase; Cerkev, ki se sklicuje nase, zboli in se ukvarja s seboj; imamo načrte in programe, a manjka nam žive vere. Verniki na Kosovu in v Makedoniji hranijo spomin na Gnidovca kot moža vere.
- Klerikalizem; skušnjava, da bi ustvarjali vtis, da je vse odvisno od nas; da je vera bolj verovanje in opravilo kot pa živ odnos z Jezusom ter brati in sestrami. Gnidovec s svojo držo nenehno vodi h Kristusu. Na otipljiv način udejanja besede papeža Frančiška, da je največja oblast Cerkve prav služenje.
- Posvetna duhovnost, najhujša nevarnost, ki lahko doleti Cerkev, duhovnost, ki na prefinjen način vodi od Boga (kot jo opiše Henri de Lubac v svojem »Premišljevanju o Cerkvi«). Gnidovec v svojem življenju doživi razlastitev vsega, da lahko svoboden sreča Kristusa in Cerkev.

Sklepna misel: molimo, da bi Janez Gnidovec, ta plemeniti sad dolenjske zemlje – zemlje svetosti, kmalu dosegel čast oltarja; posnemajmo njegov zgled in skupaj živimo Cerkev v stalnem misijonu. Ne pozabimo, da vsak vrhunec Cerkve zaznamujejo svetniki, mučenci in lepota. Tako pravi p.

Marko Ivan Rupnik. Nabirajmo si zakladov, ki nikoli ne minejo. Svetost je namreč sila, ki lahko spremeni svet!

Izražam globoko hvaležnost gospodu škofu Andreju, duhovnikom novomeške škofije, vsem sodelujočim ter tistim, ki na kakršen koli način omogočate, da je zgled Janeza Frančiška Gnidovca živ tudi danes.

P. s.: Članek pišem na misijonu v kraju Italaque, škofija El Alto, Bolivija, na višini 4100 metrov. Te višave me spominjajo na naše vzpenjanje po poti svetosti; Južna Amerika, celina, ki se je leta 2007 odločila za stalni misijon, pa na izziv, ki v nas nikdar ne sme zamreti: dejstvo, da smo učenci in misijonarji Jezusa Kristusa.

Lep pozdrav vsem!

Janez Cerar CM

Ta dan smo v novomeški škofiji obhajali tudi molitveni dan za duhovne poklice. Ob tej priložnosti je g. škof sprejel med pripravnike za diakonat in prezbiterat 4 bogoslovce iz 5. letnika bogoslovja:

- Mateja Gnidovca iz župnije Žužemberk,
- Boštjana Goriška iz župnija Ajdovec,
- Štefana Hosta iz župnije Šentjernej,
- Romana Ivanetiča iz župnije Semič.

Želimo jim dobro pripravo na prejem diakonskega in mašniškega posvečenja.

SONČNI DNEVI NA JUGU SLOVENIJE

Blagoslova v župniji Kočevska Reka

Letošnje poletje je kljub deževnemu vremenu na našem jugu prineslo kar nekaj sonca. Nekateri so celo rekli, da je bilo to »lepo vreme s čipko«. Tak je bil dan, ko je naš rojak nadškof dr. Ivan Jurkovič, papeški nuncij v Rusiji, 24. avgusta **blagoslovil obnovljeno cerkev Božjega Odrešenika na Ajblju**.

28. julija 1956 je bilo »potrebno« še nekaj uničiti ali poteptati. Hudobija in sovraštvo

do svetega je v tisti noči lepo svetišče, ki je bilo kot svet pozdrav Kostela, spremenilo v kup pepela. Od cerkvice, v kateri je bil zadnji krščen njen sosed Tone Krkovič, so ostali le zvonovi, ki so zakopani in skriti po skednjih dočakali vrnitev v line nove cerkve. Med ruševinami, v katerih so nepoznavalci videli ostanke nekdanjega gradu, je drevje in trnje zakrivalo kupe kamenja. Pod njim smo našli za pest debelo stekleno gmoto, ki

JAGODE NAŠE PASTORALE

Obnovljena cerkev Božjega Odrešenika na Ajblju

je bila nekoč viseči lesteneč. Zgorel je kasetiran strop, glavni oltar Božjega Odrešenika in stranska oltarja svetega Jerneja in svete Uršule. Takratni prifarski župnik +Anton Pogorelec, ki je vse to doživljal, ni smel in ni mogel storiti ničesar. Tako je čas podiral in preraščal.

V času rojevanja samostojne države se je začelo govoriti o obnovi, vendar zamisel takrat ni bila udejanjena. Po mnogih pogovorih in sejah ŽPS in faranov smo leta 2010 začeli obnovo, ki je bila kronana ob blagoslovitvi.

Okrog 400 vernikov in izvrstno sodelovanje je dajalo pečat velikemu veselju. Čeprav v vasi Ajbelj in oklici prebiva malo ljudi, je

vedno, ko je sveta maša ali druga pobožnost, cerkvena polna. In zdaj vas pogled na lepo svetišče zopet pozdravi, ko iz Kočevske prihajate v naš Kostel.

Drugi »sončni dan« pa je blestel na praznik povišanja svetega Križa, 14. septembra, ko je generalni vikar naše škofije msgr. Božidar Metelko **blagoslovil kapelo svetega Križa v Gotenici**.

Dolgo časa me je žrla misel, da bi v Gotenici, na prostoru nekdanjega župniškega pokopališča, postavili križ. Lani, 2013, je Gotenica praznovala 650. obletnico prve zapisane omembe kraja, obenem je bila tudi 140. obletnica rojstva zadnjega župnika v Gotenici, gospoda Josefa Glibeja. Začel

Kapela svetega Križa v Gotenici

sem z vlogami na Ministrstvo za notranje zadeve, čakal na odgovor, z njimi urejal pravne posle, odkup zemljišča itd., z geometri in cenilci končeval njihove postopke. Posebej moram poudariti, da je bila sedanja uprava Vadbenega centra v Gotenici izredno prijazna in naklonjena temu, lahko bi rekel skupnemu projektu, za kar jim gre zahvala in priznanje.

Vsebino kapele je določila Kalvarija – kipi iz nekdanje bolnišnice v Ljubljani, ki so »priromali« v Črnomelj in so na stopnišču župnišča čakali nov častni prostor. Našli so ga v kapelici v Gotenici. Kapela ima podoba rova in Kristus, Marija in Janez ob njej. On je tisti, ki nas z ljubeznijo in trpljenjem odrešuje naših ujetosti.

Nepričakovana množica vernih, sobratje duhovniki, Kočevarji v narodnih nošah in

s svojim petjem, lepo sodelovanje združenih zborov iz ribniške in kočevske doline, komorni zbor Cantate Domino, trobenta, homilija gospoda Metelka, molitev in zbranost, vse to je dalo slutiti, da se je Gospod vrnil v ta kraj, kjer počivajo tudi naši sobratje duhovniki mučenci in drugi mučenci. Pred blagoslovom nekdanjega pokopališča in molitvijo za rajne je izzvenela pretresljiva izpoved Pisma nerojenemu otroku, ki ga je pred nasilno usmrtnitvijo napisala učiteljica Ivanka Škrabec otroku, ki ga nosila pod srcem.

Naj bo tudi to sveto znamenje mimoidočim kažipot v svet Duha.

*Jože Milčinič,
župnik v Kočevski Reki*

KORISTNA ZRELA LETA

Srečanja za osebe v zrelih letih

Veliko nas je, ki smo presegli tista leta, ki so v svetopisemskem pomenu doba našega življenja. Koristno je, da ne samevamo, ampak se povezujemo, še kaj novega in koristnega zvemo, si izmenjavamo izkustva, razmišljamo in načrtujemo, kako bi pomagali sebi in drugim.

Z nekaterimi smo se v škofijskem merilu odločili, da se bomo mesečno srečevali – vsak drugi ponedeljek v mesecu ob 16. uri v škofijski dvorani v Novem mestu. Prvo srečanje je že za nami. Naš gost je bil dr. Stane Granda. Naslednjič se vidimo v ponedeljek, 10. novembra. Vabili bomo zanimive sogovornike, ki bodo skušali osvetliti naše poslanstvo zrelih let ter nam pomagati pri iskanju zadovoljstva in osebne sreče, ki pride najbolj do izraza v skupnosti prijateljev.

Povabljeni ste, pridite, pogledjte in potem povejte še drugim.

France Dular

JAGODE NAŠE PASTORALE

OBNOVLJENE ŠANCE

Velika pridobitev za Novo mesto in škofijo

Srednjeveško obzidje, katerega začetek gradnje sega v 14. stoletje – Novomeščani ga imenujemo Šance – je po stoletja dolgem propadanju končno obnovljeno. Za obnovo je letos pod strokovnim vodstvom ZVKDS, OE Novo mesto poskrbela Mestna občina Novo mesto. Slovesnost ob sklepu del je bila v sredo, 1. oktobra, popoldne. Poleg župana Alojza Muhiča, občinskih svetnikov in uprave, številnih predstavnikov iz gospodarstva, kulturne in politike so se slovesnosti udeležili tudi novomeški škof msgr. Andrej Glavan in drugi predstavniki škofije, stolnega kapitlja ter stolne župnije.

Župan Muhič je v kratkem nagovoru izrazil veselje, da je občini po dolgem prelaganju obnove na boljše čase »z božjo pomočjo« le uspelo obnoviti obzidje, ki je bilo mestu v sramoto, za sprehajalce pa nevarno. Pohvalil je sodelovanje s cerkvenimi lastniki, škofijo, stolnim kapitljem in stolno župnijo ter izrazil željo, naj Šance dolgo služijo ne obrambi, ampak okrasu mesta. Veselje nad lepo obnovljenim obzidjem, ki obdaja kapiteljski vrt, je izrazil tudi škof Glavan in se občini in županu zahvalil za opravljeno delo. »Če je bilo mestno obzidje zgrajeno za obrambo mesta, naj obnovljene

ŠKOFIJA NOVO MESTO

Šance služijo v miroljubne namene nadaljnjih šeststo let!« Škof Andrej Glavan je nato obnovljeno obzidje blagoslovil.

Tomaž Golob, kustos ZVKDS, OE Novo mesto, ki je po strokovni plati nadziral obnovo, je v kratkem nagovoru dejal, da začetki mestnega obzidja segajo v 14. stoletje. Gradnja se je začela kmalu po ustanovitvi Novega mesta leta 1365. Njegova lega, s treh strani ga je obdajala Krka, in obrambni zid sta pripomogla, da Turki mesta niso nikoli zavzeli. Ko so zgradili trdnjavo pri Karlovcu, je Novo mesto izgubilo obrambni pomen. Obzidje je začelo propadati. Cesar Jožef II. ga je ukazal podreti. Dolga desetletja so meščani kamen iz obzidja uporabljali za zidavo svojih hiš. Ostal je le del obzidja ob kapiteljskem vrtu, ker so ga kanoniki Kolegiatnega kapitlja odkupili od mesta. Lastninska razmerja so se spreminjala, sedaj so lastniki štirje. Škofija Novo mesto, Stolni kapitelj in Stolna župnija Novo mesto so lastniki notranje strani, lastnik zunanje strani pa Mestna občina Novo mesto.

Dogovor izpred dvajsetih in več let je veleval, da takratni Kolegiatni kapitelj poskrbi za obnovo stavb in zidov znotraj Kapiteljskega griča, mestna občina pa obnovi Šance. Ta zaveza se je letos izpolnila. Pridobili smo vsi, največ pa mesto samo, saj se lahko ponaša z lepo obnovljenim srednjeveškim obzidjem, ki je velika kulturna in turistična atrakcija in res vredno ogleda. Staro mestno jedro, zlasti pa Kapiteljski hrib s stolno cerkvijo, proštijsko stavbo, kaščo in mežnarijo, je tako velik kulturni spomenik, da bi moral biti že zdavnaj razglašen za

Škof Andrej Glavan in župan MO Novo mesto Alojzij Muhič

kulturni spomenik nacionalnega pomena. Kar še ni, je še vedno lahko. Prva priložnost bo že prihodnje leto, ko bo Novo mesto praznovalo 650. obletnico ustanovitve. Škofija pa se bo začela pripravljati na praznovanje 10. obletnice ustanovitve, ki bo leto kasneje.

*Janez Gril, ravnatelj Škofijske
gospodarske uprave*

VOKALNA AKADEMIJA JURIJ SLATKONJA

Dobrih 500 let po ustanovitvi Dunajskih dečkov se je pod simbolnim patronatom njihovega ustanovitelja, drugega novomeškega prošta in prvega dunajskega škofa Jurija Slatkonje, v škofiji Novo mesto prebudilo gibanje z imenom **Vokalna akademija Jurij Slatkonja**. Bolj kot gibanje je to združba – akademija podobno mislečih glasbenikov, ki jim je blizu ustvarjanje vokalne glasbe z izrazitim poudarkom na sakralni umetnosti.

Akademija ima okrog 30 članov, ki se srečujejo redno tedensko ob sobotah dopoldne v prostorih Zavoda Friderik I. Baraga. Njihov prvi kratkoročni cilj je oblikovanje močne vokalne skupnosti, ki bo delovala tako v smeri produkcije kot v smeri praktičnega izobraževanja novih kvalitetnih pevcev in zborovodij. Poleg tega imajo člani omogočen neposreden stik z zborovsko literaturo, izpostavljajo lahko

tudi problematiko, s katero se srečujejo pri delu na svojih župnijah ter jo v prijateljskem sodelovanju s skupnimi močmi rešujejo.

Svoje prve poustvarjalne dosežke bo akademija predstavljala s sodelovanjem pri slovesnih bogoslužjih ter z organizacijo vokalnih koncertov. Prva priložnost srečanja javnosti z njenim delovanjem bo pri bogoslužju v novomeški stolnici, na praznik Gospodovega razglasenja, 6. januarja. Po maši bo sledil koncert izbranih del iz slovenske in svetovne zborovske literature.

Vokalna akademija vabi k članstvu vse delujoče zborovodje in organiste na območju škofije Novo mesto. Javijo se lahko na elektronski naslov **vajs.nm@gmail.com** ali se osebno oglasijo na Zavodu Friderik I. Baraga v soboto med 9. in 12. uro.

prof. Aleš Makovac

»To je Cerkev, ki ima na široko odprta vrata, da bi sprejela potrebne, skesane in ne samo pravičnih ter tistih, ki mislijo, da so popolni«.

Papež Frančišek na sinodi o družini, 2014

DEJAVNOSTI G. ŠKOFA ANDREJA GLAVANA

Junij 2014

1. 6. je na Raki podelil zakrament sv. birme 33 birmancem, popoldne pa 14 birmancem na Studencu.
2. 6. se je udeležil skupne seje SŠK in senata TEOF v Ljubljani.
7. 6. je vodil somaševanje na spravni slovesnosti v Kočevskem Rogu.
8. 6. je v novomeški stolnici podelil zakrament sv. birme 11 birmancem.
15. 6. je v Ajdovcu podelil zakrament sv. birme 12 birmancem. Popoldne je vodil somaševanje letošnjih duhovnikov jubilentov na Zaplazu.
17. 6. je na škofiji v Novem mestu sprejel obisk Petrovega vrtca iz župnije Št. Peter – Otočec.
18. 6. se je udeležil piknika duhovnikov ljubljanske nadškofije v Šentjakobu ob Savi.
21. 6. se je udeležil seje Škofijskega pastoralnega sveta v Novem mestu.
22. 6. je v novomeški stolnici vodil slovesno sv. mašo ob prazniku sv. Rešnjega telesa in krvi. Popoldne je v Valični vasi nad Zagradcem pridigal na srebrni maši vojaškega vikarja msgr. dr. Jožeta Pluta in blagoslovil spominsko lipo ob 600. obletnici ustoličenja zadnjega karantanskega vojvode.
24. 6. je v ljubljanski stolnici vodil slovesno mašo za domovino ob slovenskem državnem prazniku dnevu državnosti ter se udeležil slavnostne seje državnega zbora in osrednje državne proslave.
25. 6. je na Trdinovem vrhu vodil somaševanje ob slovenskem državnem prazniku in obletnici blagoslova nadstreška nad cerkvijo sv. Jere.
27. 6. se je udeležil maše v ljubljanski stolnici ob prazniku prvakov apostolov in sprejema pri apostolskem nunciju v RS.
28. 6. je v kartuziji Pleterje posvetil v diakona br. Mihaela Marijo Mamića, doma iz Hrvaške. Popoldne je vodil pogreb duhovnika prof. dr. Jožeta Goleta v rojstni župniji Dobrnič, ki je umrl 8. decembra 2013 v Millwaukeeu (ZDA).
29. 6. je v ljubljanski stolnici posvetil v mašnika diakona ljubljanske nadškofije mag. Andreja Nagliča in Mohorja Rihtaršiča.
30. 6. je v Novem mestu sprejel obisk škofa Patricka Jamesa Zureka in dr. Declana C. Murphya, delegatov ameriške škofovske konference za pomoč Cerkvam v državah srednje in vzhodne Evrope.

Julij 2014

1. – 2. 7. je na Ptujski Gori vodil slovesnosti ob praznovanju osrednjega praznika šentvoršce.
3. 7. je na novinarski konferenci predstavil izjavo SŠK pred državnoborskimi volitvami in akcijo nabirke po slovenskih župnijah za žrtve poplav v Srbiji in Bosni ter Hercegovini.
5. 7. je vodil somaševanje z duhovniki jubilanti v ljubljanskem semenišču. Zvečer je krstil 6. otroka družine Lakner v Leskovcu pri Krškem.
7. 7. je na ljubljanski nadškofiji sprejel obisk letošnjih maturantov argentinskih Slovencev.
- 11.–12. 7. se je skupaj s predstavniki Slovenske karitas mudil na obisku v Beogradu in prizadetih področjih v Srbiji, kjer je izročil zbrano finančno pomoč ob nedavnih poplavih.
13. 7. se je v Zagrebu udeležil umestitve zagreško-ljubljanskega metropolita Srbske Pravoslavne Cerkve.
17. 7. je v Vranji Peči pri Kamniku vodil sklep celodnevnega češčenja.
18. 7. je na Homcu pri Kamniku pokopal Franca Šuštarja, očeta rektorja v semenišču.
19. 7. je v Česnjicah vodil pogreb msgr. Mihaela Trdina.
21. 7. je na proslavi v Loki pri Zidanem Mostu pisatelju in akademiku Alojzu Rebuli ob njegovi 90-letnici podelil najvišje priznanje SŠK, odličje sv. Cirila in Metoda.
- 22.–23. 7. se je skupaj s predstavniki Slovenske karitas mudil na obisku v Bosni in Hercegovini, kjer je obiskal od poplav prizadeta področja in izročil v Sloveniji zbrano pomoč.
25. 7. je na nadškofiji v Ljubljani sprejel delegacijo Ruske Pravoslavne Cerkve.
- 26.–27. 7. se je udeležil spominskih slovesnosti ob ruski kapelici pod prelazom Vršič.
28. 7. – 8. 8. se je v okviru svojega letnega dopusta udeležil srečanja škofov v Cadinah v bližini Trenta v Italiji.

Avgust 2014

9. 8. je v Novem mestu sprejel obisk Dona Turbitta.
10. 8. je v Zagradcu in Škocjanu umestil nova župnika.

14. 8. je po procesiji vodil slovesno sv. mašo na Zaplazu na predvečer praznika Marijinega vnebovzetja.
15. 8. je na Brezjah vodil slovesnost na praznik Marijinega vnebovzetja in spomina na 100. obletnico začetka 1. svetovne vojne.
22. 8. je v ljubljanski stolnici vodil somaševanje ob spominskem dnevu vseh žrtev totalitarnih režimov.
25. 8. je vodil sejo SŠK.
27. 8. je v Cerkljah ob Krki vodil rekolekcijo duhovnikov novomeške škofije ob začetku pastoralnega leta in se nato udeležil družabnega srečanja v Leničevem domu.
30. 8. je vodil somaševanje in podeljevanje zakramenta bolniškega maziljenja ob škofijskem srečanju bolnikov, invalidov in starejših na Zaplazu.
31. 8. je na Trebelnem blagoslovil popolnoma obnovljeno mežnarijo, ki služi kot veroučna učilnica in pevska soba.

September 2014

1. 9. je vodil sv. mašo ob začetku šolskega leta v Zavodu sv. Stanislava. Nato je slovesno blagoslovil novo osnovno šolo in vrtec. Popoldne se je udeležil zasedanja KORUS v Ljubljani.
3. 9. se je udeležil proslave ob 100-letnici podjetja Ljubljanske Žale.
6. 9. se je udeležil tradicionalnega slovensko-hrvaškega srečanja v Ludbregu (HR).
7. 9. je v Mokronogu blagoslovil obnovljeno oltarno sliko in tabernakelj pri oltarju sv. Tilna.
8. 9. je ob prazniku Marijinega rojstva vodil slovesno somaševanje na Zaplazu.
9. 9. se je na ljubljanskih Žalah udeležil državne komemoracije v spomin na žrtve 1. svetovne vojne.
10. 9. se je v Baragovem zavodu v Novem mestu udeležil letošnjega pastoralnega tečaja.
11. 9. je v Novem mestu sprejel slovaškega veleposlanika Juraja Migaša.
13. 9. se je udeležil papeževe maše v spomin na vse žrtve prve svetovne vojne pri vojaškem spomeniku v Sredipolju (Redipuglia) v Italiji.
14. 9. je v Šiški v Ljubljani vodil slovesnost ob 500-letnici frančiškanske province sv. križa.

15. 9. je v Ljubljani sprejel češkega veleposlanika Petra Voznica, ki odhaja iz Slovenije.
21. 9. je dopoldne podelil zakrament sv. birme sedmim birmancem iz župnije Sela pri Šumberku in 36 birmancem iz župnije Veliki Gaber. Popoldne je v novomeški stolnici vodil slovesno somaševanje škofov in duhovnikov ob nedelji svetniških kandidatov ljubljanske metropolije in molitvenem dnevu za duhovne poklice novomeške škofije, ko je sprejel med pripravnike za diakonat in prezbiterat štiri bogoslovce novomeške škofije.
24. 9. se je udeležil seje MOD v Ljubljani.
25. 9. je v Novem mestu sprejel delegacijo vodstva Malteških vitezov iz Slovenije in tujine.
26. 9. se je v Ljubljani srečal z voditelji in udeležil odprtja evropskega kongresa gibanja Zakonci za Kristusa.
27. 9. je v Trebnjem podelil zakrament sv. birme 58 birmancem.
28. 9. je v Šentjerneju podelil zakrament sv. birme 66 birmancem. Na kratko je obiskal kartuzijo Pleterje in se srečal z vizitatorjema iz tujine. Popoldne se je v Brestanici udeležil osrednjega praznovanja Slomškove nedelje.
29. 9. je v Kopru vodil sejo SŠK.

Oktober 2014

- 2.–4. 10. se je udeležil letnega plenarnega zasedanja Konference evropskih škofovskih konferenc (CCEE) v Rimu.
- 5.–19. 10. se je kot predsednik SŠK udeležil izrednega zasedanja škofovske sinode v Rimu o vprašanjih družine. Ob sklepu sinode se je udeležil beatifikacije papeža Pavla VI. na Trgu sv. Petra.
20. 10. se je v Ljubljani sestal z novim nadškofom p. Stanetom Zoretom.
23. 10. je v novomeški stolnici vodil mašo ob začetku akademskega leta in podelil diplome slušateljem Katehetsko-pastoralne šole (KPŠ), ki so končali program KPŠ.
25. 10. je vodil sejo ŠPS v Novem mestu.
26. 10. je v ljubljanski stolnici posvetil v diakone štiri kandidate iz vrst bogoslovcev.
29. 10. je v Novem mestu vodil sejo Duhovniškega sveta.
30. 10. je na ljubljanskih Žalah vodil somaševanje za pokojne pripadnike Slovenske vojske.

NAPOVEDNIK

November

1. Maša in molitev za pokojne na novem pokopališču v Srebrničah ob 14.00
2. Grozdetov molitveni shod na Zaplazu, sv. maša ob 15.00
7. Dobrodelni koncert ŽK Črnomelj, ob 19.30 v Kulturnem domu Črnomelj
- 9.–12. Duhovniški dnevi v Strunjanu
10. Srečanje starejših – upokojencev ob 16. uri v škofijski dvorani
19. Seja dekanov na ordinariatu v sejni sobi ob 9. uri
23. KRISTUS KRALJ – ob 9.00 slovesna škofova maša v stolnici
23. Posvečenje novega nadškofa in metropolita ljubljanske nadškofije v Ljubljani ob 15. uri
16. ali 30. popoldne srečanje članov ŽPS po dekanijah
28. ob 19.00 do 29. 11. ob 18.00 v Baragovem zavodu 24-urna adventna duhovna obnova za katehistinje in katehiste

23.–30. teden Karitas 2014

26. Romanje prostovoljcev Karitas na Slomškovo Ponikvo. Ob 11.00 molitev in ob 12.00 sv. maša, pri kateri se bodo zbrali sodelavci in prostovoljci Karitas.
26. 24. dobrodelni koncert Klic dobrote pod geslom V DRUŽINI SEM DOMA
Ob 16.00 javna generalka, na katero so povabljeni vsi romarji na Ponikvo. Za prostovoljce Karitas je obisk generalke brezplačen. Ob 20.00 koncert z neposrednim prenosom na 1. programu TV Slovenija, Radia Slovenija in Radiu Ognjišče. Med koncertom in tudi še ves december bomo zbirali sredstva za pomoč družinam v stiski.
30. **Nedelja Karitas**, Teden Karitas, v katerem bo še mnogo drugih prireditev po župnijah ali na škofijski ravni, se bo končal z nedeljo Karitas.

December

7. Grozdetov molitveni shod na Zaplazu, sv. maša ob 15.00
25. Slovesna polnočna in dopoldanska škofova maša ob 10.30 v stolnici.
26. Maša za domovino v stolnici ob 9.00

Leto 2015**Januar**

1. Spominski dan smrti bl. Alojzija Grozdeta; na Mirni sv. maša ob 10.30; ob 12.00 molitev pri križu
4. ob 10.30 podelitev lektorata in akolitata bogoslovcem v stolnici
10. od 9.00 do 16.00 v Baragovem zavodu seminar p. dr. Tadeja Strehovca: Zakaj bo družinsko življenje vedno moderno?

Februar

2. Dan posvečenega življenja
21. od 9.00 do 16.00 v Baragovem zavodu seminar s. Jožice Merlak za voditelje svetopisemskih uric za otroke od 3 do 6 let
27. ob 19.00 do 28. ob 18.00 v NM v Zavodu F. I. Baraga 24-urna postna duhovna obnova za katehistinje in katehiste

Med letom

11. 4. 2015 od 9.00 do 16.00 v Baragovem zavodu seminar dr. Stanka Gerjolja: Kako motivirati mlade za animatorstvo?
22. - 24. 7. 2015
(22. ob 10.00 do 24. ob 17.00) na Reki duhovne vaje za katehistinje in katehiste z možnostjo počitnic od 17. do 21. 7. 2015.

KAZALO

UVODNIK	1
V RIMU JE BILO BOGATO, ZANIMIVO IN TUDI NAPETO V RAZPRAVI	2
POGLED MLADE DRUŽINE NA DOGAJANJE OB SINODI	6
ŠOLA ZA ZAKON – CELOLETNA PRIPRAVA NA ZAKON	8
OB NAPAKAH SE UČIMO – TUDI LITURGIČNIH! - II.	9
POMEN DRŽ PRI SVETI MAŠI	12
ALI JE PRAVILNEJE KLEČATI ALI STATI MED POVZDIGOVANJEM?	12
KAKO POTEKA PASTORALNO NAČRTOVANJE PO ŽUPNIJAH IN DEKANIJAH	15
ŽPS – SRCE PASTORALNE PRENOVE	16
MOČ IN VESELJE EVANGELIJA	18
PREDSTAVITVI NOVIH BOGOSLOVCEV	20
DUHOVNI ODDIH SREDI POČITNIC	22
POLLETNA IZKUŠNJA ŠTUDENTSKE IZMENJAVE V ZAGREBU	24
DUHOVNIŠKI DNEVI V STRUNJANU 2014	25
NEDELJA SVETNIŠKIH KANDIDATOV O ŠKOFU JANEZU FRANČIŠKU	
GNIDOVCU	26
SONČNI DNEVI NA JUGU SLOVENIJE	28
KORISTNA ZRELA LET	30
OBNOVLJENE ŠANCE	31
VOKALNA AKADEMIJA JURIJ SLATKONJA	32
DEJAVNOSTI G. ŠKOFA ANDREJA GLAVANA	34
NAPOVEDNIK	38

Jagode naše pastore, Glasilo Škofije Novo mesto

Izdaja: Pastoralna služba; Odgovarja: prelat Božidar Metelko; Ureja: mag. Igor Luzar, Tehnični urednik Janko Jožef Pirc, Naslovnica: osebni arhiv družine Halas; Jezikovni pregled: Marija Bratina; Grafična priprava in tisk: ART 32 d.o.o., grafični studio, Novo mesto

JAGODE NAŠE PASTORALE